

PROGRAM PRAKTYKI DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH NA KIERUNKU SPECJALNE POTRZEBY EDUKACYJNE DZIECI I MŁODZIEŻY

I) Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym
- 2) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. Nr 25, poz. 131).

II) Uwagi ogólne

- 1) Praktyka jest bezpłatna i może być realizowana po pierwszym semestrze studiów.
- 2) Słuchacze mają czas do końca ostatniego semestru na zrealizowanie, złożenie dokumentacji i zaliczenie praktyki.
- 3) Wyższa Szkoła Biznesu nie płaci za praktyki placówkom, które przyjmują słuchaczy i nie płaci opiekunom (instruktorom) praktykantów.

III) Ogólne efekty kształcenia

Po zakończeniu praktyki pedagogicznej słuchacz:

- 1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;
- 2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;
- 3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;
- 4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;
- 5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;
- 6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;
- 7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

IV) Szczegółowe efekty kształcenia do uzyskania w ramach praktyki

Po zakończeniu praktyki pedagogicznej słuchacz:

1) posiada wiedzę na temat:

- a) rozwoju człowieka w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych,
- b) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w działalności pedagogicznej (dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej), oraz ich prawidłowości i zakłóceń,
- c) wychowania i kształcenia, w tym ich filozoficznych, społeczno-kulturowych, psychologicznych, biologicznych i medycznych podstaw,
- d) współczesnych teorii dotyczących wychowania, uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów,
- e) głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących,
- f) projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej, poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich etapów edukacyjnych i uwzględniającą specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z zaburzeniami w rozwoju,
- g) struktury i funkcji systemu edukacji, celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
- h) podmiotów działalności pedagogicznej (dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli) i partnerów szkolnej edukacji (np. instruktorów harcerskich) oraz specyfiki funkcjonowania dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwojowych,
- i) specyfiki funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
- j) metodyki wykonywania zadań – norm, procedur i dobrych praktyk stosowanych w wybranym obszarze działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach ogólnodostępnych, w szkołach i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych),

- k) bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy, w których uzyskuje przygotowanie,
- l) projektowania ścieżki własnego rozwoju i awansu zawodowego,
- m) etyki zawodu nauczyciela;

2) w zakresie umiejętności:

- a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
- b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,
- c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych,
- d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,
- e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,
- f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,
- g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,
- h) potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej,
- i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),
- j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,
- k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,
- l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,
- m) potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,
- n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne,
- o) potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego;

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),
- b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,
- c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,
- e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,
- f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),
- g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

4) w zakresie języka obcego, w przypadku, gdy język obcy:

- a) jest specjalnością kształcenia - ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego, do nauczania którego uzyskuje przygotowanie, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w zakresie języka obcego niebędącego specjalnością kształcenia

zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,

- b) nie jest specjalnością kształcenia – ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami ustalonymi dla określonego obszaru i poziomu kształcenia w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;
- 5) w zakresie technologii informacyjnej - posiada:
 - a) podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie technik informatycznych,
 - b) przetwarzania tekstów, wykorzystywania arkuszy kalkulacyjnych, korzystania z baz danych, posługiwania się grafiką prezentacyjną, korzystania z usług w sieciach
 - c) informatycznych, pozyskiwania i przetwarzania informacji, umiejętność zróżnicowanego wykorzystywania technologii informacyjnej w pracy pedagogicznej;
- 6) w zakresie emisji głosu - posiada:
 - a) podstawową wiedzę o funkcjonowaniu i patologii narządu mowy,
 - b) wykształcone prawidłowe nawyki posługiwania się narządem mowy;
- 7) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - posiada niezbędną wiedzę z zakresu zasad bezpieczeństwa, udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna.

V) Charakterystyka praktyki

- 1) Praktyka pedagogiczna na kierunku **Specjalne potrzeby edukacyjne** realizowana jest w ramach **modułu kształcenia 5 pkt. 3** standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
- 2) **Praktyka pedagogiczna trwa 240 godzin (1 godzina zegarowa = 60 minut), ok. 40 godz. na każdy rodzaj niepełnosprawności (surdopedagogika, tyflop pedagogika, oligofrenopedagogika, socjoterapia, WWRD, całościowa zaburzenia w rozwoju)**
- 3) Praktyka musi być realizowana pod kierunkiem Opiekuna Praktyki. Szkolnym opiekunem praktyki mogą być:
 - a) **osoby z kwalifikacjami** w zakresie kształcenia, usprawnienia, prowadzenia rewalidacji oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i uczniów z SPE (niepełnosprawnych, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, niedostosowanych społecznie, z deficytami w rozwoju, przewlekle chorych) które nabyły kwalifikacje w wyniku ukończenia kursu kwalifikacyjnego lub studiów podyplomowych w specjalności stosownej do prowadzonych zajęć i posiada doświadczenie w pracy z dziećmi i młodzieżą z SPE.
 - b) **pedagog, psycholog, logopeda lub inny nauczyciel** w przedszkolu, szkole lub placówce oświatowej, który prowadzi na bieżąco zajęcia z zakresu pracy z uczniami z SPE (posiadający kwalifikacje z surdopedagogiki, tyflop pedagogiki, oligofrenopedagogiki, socjoterapii, pedagogiki leczniczej, całościowych zaburzeń w rozwoju), który prowadzi zajęcia rewalidacyjne, socjoterapeutyczne lub z zakresu terapii pedagogicznej i ma w tym zakresie wieloletnie doświadczenie;
- 4) Miejsca odbywania praktyki to placówki oświatowe, w których prowadzi się diagnozę i terapię dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Praktyka pedagogiczna jest realizowana w zależności od etapu edukacyjnego, którego dotyczy kształcenie, w przedszkolu, szkole lub placówce realizującej kształcenie dzieci i uczniów z SPE w przedszkolu i kolejnych etapach edukacyjnym.
- 5) Dopuszcza się realizację praktyki w kilku ośrodkach, w zależności od rodzaju niepełnosprawności dzieci przebywających w placówce i dostępu do specjalisty – opiekuna praktyki.

VI) Cel ogólny praktyki

Celem praktyki jest nabycie wiedzy i umiejętności a także poszerzenie kompetencji zawodowych związanych z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki (metodyki nauczania) przedmiotu (rodzaju zajęć) z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

VII) Zadania do realizacji

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, terapeutyczno-rehabilitacyjnych i dydaktycznych, poznanie sposobu funkcjonowania szkoły lub placówki, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
 - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - b) aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych,
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) - dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku) w sytuacjach lekcyjnych i pozalekcyjnych, uwzględniając problemy dzieci o zaburzeniach w rozwoju,
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych i zespołach uczniowskich (klasach), ich specyfiki, prawidłowości i zakłóceń,

- e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - f) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod, form pracy i wykorzystywanych pomocy dydaktycznych, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego uczniów,
 - g) integrowania przez opiekuna praktyk działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
 - h) dynamiki grupy (klasy), ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw uczniów,
 - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów,
 - j) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
 - k) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, z uwzględnieniem możliwości uczniów,
 - l) sposobu oceniania uczniów,
 - m) działań podejmowanych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny uczniów,
 - n) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości percepcji uczniów w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz w zapewnianiu bezpieczeństwa,
 - b) podejmowaniu działań wychowawczych i terapeutyczno-rehabilitacyjnych wynikających z zastanych sytuacji,
 - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
 - d) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
 - e) organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów,
 - f) usprawnianiu zaburzonych funkcji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - g) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych adekwatnych do możliwości i ograniczeń uczniów,
 - h) doborze i wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej z uczniami o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach,
 - i) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
 - j) organizowaniu przestrzeni klasy,
 - k) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy oraz nauczyciela, w szczególności:
- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz sytuacji uczniów w grupie,
 - b) poznawanie uczniów, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
 - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych wobec grup i poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, zgodnie z możliwościami wynikającymi z niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
 - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów,
 - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
 - f) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami (szczególnie tymi, u których występuje potrzeba stosowania odrębnych działań opiekuńczo-wychowawczych ze względu na rodzaj niepełnosprawności lub niedostosowanie społeczne),
 - g) sprawowanie opieki nad uczniami poza terenem szkoły lub placówki,
 - h) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
 - i) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej i rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,
 - j) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
 - k) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
 - l) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju i możliwości uczniów,
 - m) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności w miarę możliwości samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej, organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
 - n) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z zaburzeniami w rozwoju, podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniem, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,
 - o) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych i nieprzestrzegania ustalonych zasad,
 - p) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami pracującymi z uczniami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych i doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz

- wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych działań,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie słuchaczy.

VIII) Formy praktyk

W trakcie praktyk słuchacz realizuje następujące formy aktywności:

- 1) Obserwowanie zajęć.
- 2) Asystowanie specjalście prowadzącemu zajęcia.
- 3) Prowadzenie zajęć wspólnie ze specjalistą.
- 4) Samodzielnie prowadzenie zajęć (ok. 120 godzin).
- 5) Planowanie i omawianie zajęć prowadzonych przez siebie i innych.

IX) Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny

Wiedza:

- 1) obserwacja studenta w trakcie praktyki,
- 2) sprawdzanie na bieżąco wiedzy przez opiekuna praktyk,
- 3) opinia i ocena wiedzy studenta wystawiona przez opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki,
- 4) przygotowanie przez studenta karty samooceny z praktyki i jej analiza przez Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych.

Umiejętności:

- obserwacja studenta w trakcie praktyki;
- sprawdzanie umiejętności studenta przez opiekuna praktyk;
- opinia i oceny umiejętności studenta wystawiona przez opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki;
- wnioski z analizy karty samooceny studenta z praktyki, którą przeprowadza Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych;
- wnioski z analizy przykładowych scenariuszy zajęć;
- wnioski z analizy przykładowych arkuszy obserwacyjnych.

Kompetencje społeczne:

- obserwacja studenta podczas realizacji zadań związanych z programem praktyki;
- sprawdzanie kompetencji społecznych przez zakładowego opiekuna praktyk oraz innych pracowników z przedszkola i szkoły podstawowej w trakcie praktyki,
- opinia i oceny kompetencji społecznych studenta wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk w arkuszu ocen praktyki,
- wnioski z analizy przykładowych scenariuszy zajęć;
- wnioski z analizy przykładowych arkuszy obserwacyjnych,
- analiza przez Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych karty samooceny studenta z praktyki,
- dyskusja Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych ze studentem.

X) Obowiązujące dokumenty

- 1) **Formularz zgłoszeniowy praktyki.**
- 2) **Porozumienie dotyczące praktyki podpisane między WSB a placówką, gdzie słuchacz ma zrealizować praktykę (dwa egzemplarze – jeden dla placówki drugi dla Uczelni).**
- 3) **Dzienniczek praktyki.**
- 4) **Arkusze oceny realizacji praktyki słuchacza.**
- 5) **Karta samooceny słuchacza.**
- 6) Wypełnione arkusze *Wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka/ucznia* (2 szt.).
- 7) Opracowane *Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne* dla dziecka/ucznia (2 szt.).
- 8) Opracowane *Programy rewalidacji* dla dziecka/ucznia (2 szt.) lub programy *Wspomagania rozwoju małego dziecka niepełnosprawnego i jego rodziny* (2 szt.) oraz *Programy zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej* (2 szt.)

XI) Zaliczenie

- 1) W celu uzyskania zgody na praktykę należy przedłożyć do podpisu Pełnomocnikowi ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych formularz zgłoszeniowy praktyki i dwa egzemplarze Porozumień (można zostawić dokumenty w Dziekanacie Studiów Podyplomowych).
- 2) W celu uzyskania zaliczenia z praktyki słuchacz musi złożyć komplet dokumentów opisujących praktykę po jej zrealizowaniu w szkole.

- 3) Dokumenty ze zrealizowanej praktyki słuchacze zostawiają u Pełnomocnika ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych lub w Dziekanacie Studiów Podyplomowych.
- 4) Praktyka pedagogiczna jest zaliczana bez oceny przez Pełnomocnikowi ds. Praktyk na Studiach Podyplomowych na ostatnim semestrze studiów.
- 5) Osoby, posiadające kwalifikacje w zakresie modułów prowadzonych w ramach studiów podyplomowych mogą uzyskać zaliczenie określonej liczby godzin praktyk (ok. 40 godz. na dany moduł) pod warunkiem przedstawienia:
 - a) zaświadczenia dyrektora przedszkola/ szkoły/placówki, w której prowadzą kształcenie i rewalidację dzieci/uczniów z SPE, udzielają im pomocy psychologiczno-terapeutycznej.
 - b) arkusza *Wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka/ucznia* (2 sztuki),
 - c) Opracowanego *Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego* dla dziecka/ucznia,
 - d) Opracowanego *Programu rewalidacji* dla dziecka/ucznia lub programu *Wspomagania rozwoju małego dziecka niepełnosprawnego i jego rodziny* oraz *Programu zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej*.

UWAGA! Słuchacz obowiązkowo przed oddaniem kompletu dokumentów z praktyki powinien zrobić sobie ich kopię (ksero) na wszelką ewentualność.

Dzienniczek praktyki

surdopedagogika, tyflopädagogika, oligofrenopedagogika, socjoterapia, WWRD,
całościowe zaburzenia w rozwoju
*(niepotrzebne skreślić)

Termin odbywania praktyki.....

Imię i nazwisko słuchacza.....

Nr albumu.....

Nazwa i adres placówki:.....
.....

Imię i nazwisko opiekuna praktyki:.....

Po odbytej praktyce

<i>Zaliczam praktykę zawodową</i>	<i>Nie zaliczam praktyki zawodowej</i>
<p>..... (data)</p> <p>..... (podpis Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk Studenckich z WSB)</p>	<p>..... (data)</p> <p>..... (podpis Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk Studenckich z WSB)</p>

Pieczęć placówki

Data wypełnienia.....

**ARKUSZ OCENY REALIZACJI PRAKTYKI NA KIERUNKU
SPECJALNE POTRZEBY EDUKACYJNE DZIECI I MŁODZIEŻY
(wypełnia opiekun praktyki)**

Słuchacza/ słuchaczki

odbywanej w..... W

(nazwa placówki)

(miejsowość)

w okresie od do, w liczbie godzin.....

Imię i nazwisko opiekuna praktyki

Oceniane elementy praktyki		Ocena stopnia osiągnięcia przez słuchacza założonych efektów kształcenia (tak lub nie)
Czy słuchacz zrealizował ogólnie 240 godzin praktyki w ramach przygotowania w zakresie pedagogiki specjalnej? (Proszę wpisać: Tak lub Nie)		
Efekty kształcenia, czyli czy słuchacz:	1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;	
	2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;	
	3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;	
	4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;	
	5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;	
	6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;	
	7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.	

Ukształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych, czyli czy słuchacz:	1) zapoznał się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznał realizowane przez nią zadania opiekuńczo-wychowawcze, terapeutyczno-rehabilitacyjnych i dydaktycznych, poznał sposób funkcjonowania szkoły lub placówki, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzoną dokumentację;		
	2) obserwował:	<ul style="list-style-type: none"> a) zorganizowane i podejmowane spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów z zaburzeniami w rozwoju i z niepełnosprawnością intelektualną, b) aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem specyfiki zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych, c) interakcję dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku) w sytuacjach lekcyjnych i pozalekcyjnych, uwzględniając problemy dzieci o specyficznych zaburzeniach w rozwoju, d) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych i zespołach uczniowskich (klasach), ich specyfikę, prawidłowości i zakłócenia, e) czynności podejmowane przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, f) tok metodyczny lekcji (zajęć), stosowane przez nauczyciela metody, formy pracy i wykorzystywane pomoce dydaktyczne, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego uczniów, g) integrowanie przez opiekuna praktyk działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej, h) dynamikę grupy (klasy), role pełnione przez uczestników grupy i zachowanie i postawy uczniów, i) funkcjonowanie i aktywność w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, j) sposoby aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego, k) sposób zadawania i kontrolowania pracy domowej, z uwzględnieniem możliwości uczniów, l) sposób oceniania uczniów, m) działania podejmowane na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny, n) organizację przestrzeni w klasie, sposób jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości percepcji uczniów w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności); 	
	3) współdziałał z opiekunem praktyk w:	<ul style="list-style-type: none"> a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa, b) podejmowaniu działań wychowawczych i terapeutyczno-rehabilitacyjnych wynikających z zastanych sytuacji, c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych, d) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć), e) organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów, f) usprawnianiu zaburzonych funkcji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, g) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych adekwatnych do możliwości i ograniczeń uczniów, h) doborze i wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej z uczniami o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach, i) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów, j) organizowaniu przestrzeni klasy, k) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej; 	

	4) pełnił rolę opiekuna-wychowawcy oraz nauczyciela, w szczególności:	<ul style="list-style-type: none"> a) diagnozował dynamikę grupy oraz pozycję uczniów w grupie, b) poznawał uczniów, ich sytuację społeczną, potrzeby, zainteresowania i zdolności, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego, c) samodzielnie prowadził działania opiekuńczo-wychowawcze i terapeutyczne wobec grup i poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, zgodnie z możliwościami wynikającymi z niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego, d) sprawował opiekę nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów, e) organizował i prowadził zajęcia wychowawcze (w tym zajęcia integrujące grupę i działania profilaktyczne) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, f) podejmował indywidualną pracę z uczniami (szczególnie tymi, u których występuje potrzeba stosowania odrębnych działań opiekuńczo-wychowawczych ze względu na rodzaj niepełnosprawności lub niedostosowanie społeczne), g) sprawował opiekę nad uczniami i wychowankami poza terenem szkoły lub placówki; h) planował lekcje (zajęcia), formułował cele, dobierał metody i formy pracy oraz środki dydaktyczne, i) dostosowywał metody i formy pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej i rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego, j) organizował i prowadził lekcje (zajęcia) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, k) wykorzystywał środki multimedialne i technologie informacyjne w pracy dydaktycznej, l) dostosowywał sposób komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju i możliwości uczniów, m) animował aktywność poznawczą i współdziałanie uczniów, rozwijał umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej, organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych, n) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z zaburzeniami w rozwoju, podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniem, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego, o) podejmował działania wychowawcze o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszenia praw innych i nieprzestrzegania ustalonych zasad, p) podejmował współpracę z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami; 	
	5) analizował i interpretował zaobserwowane albo doświadczane sytuacje i zdarzenia pedagogiczne w tym:	<ul style="list-style-type: none"> a) prowadził dokumentację praktyki, b) konfrontował wiedzę teoretyczną z praktyką, c) ocenił własne funkcjonowanie w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz wypełnianie roli nauczyciela (dostrzegał swoje mocne i słabe strony), d) ocenił przebieg prowadzonych działań oraz realizację zamierzonych celów, e) konsultował się z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań, f) omówił zgromadzone doświadczenia w grupie słuchaczy. 	

Charakterystyka praktykanta	Ocena przygotowania słuchacza (zgodnie ze skalą: bardzo dobry, plus dobry, dobry, plus dostateczny, dostateczny, niedostateczny)
Przestrzeganie uregulowań i wymogów placówki	
Przygotowanie merytoryczne i metodyczne praktykanta	
Zaangażowanie i zainteresowanie pracą w zawodzie	
Umiejętność realizacji konkretnych zadań związanych z pracą specjalisty	
Poziom wykonywania zadań zawartych w programie praktyki	
Umiejętność nawiązywania kontaktu z dziećmi i młodzieżą	
Postawa zawodowa (etyczna oraz wykazane umiejętności osobiste i zawodowe)	
Umiejętność współzycia i współpracy w zespole. Kultura osobista	
Punktualność i zdyscyplinowanie w pracy. Obowiązkowość i odpowiedzialność	
Samodzielność	
Respektowanie uwag i wskazówek zakładowego opiekuna praktyki	
<p>Dodatkowe uwagi o praktykancie istotne w ocenie przydatności do zawodu</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>Ogólna ocena praktykanta (zgodnie ze skalą: bardzo dobry, plus dobry, dobry, plus dostateczny, dostateczny, niedostateczny)</p>	

.....
Podpis zakładowego opiekuna praktyki

.....
podpis i pieczęć dyrektora placówki

**KRYTERIA ZALICZENIA PRAKTYKI NA KIERUNKU
W WYŻSZEJ SZKOLE BIZNESU W DĄBROWIE GÓRNICZEJ**

Ocenę 5,0 (bardzo dobry)

Otrzymuje student, który podczas praktyk:

- prezentuje wysoki poziom wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi bardzo skutecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją z wielkim powodzeniem na działania praktyczne,
- wykazuje wzorową postawę etyczną i wzorowe zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi bardzo efektywnie pracować w zespole,
- w sposób pełny i rzeczowy dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki,
- bardzo sprawnie ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych,
- wzorowo, samodzielnie i sprawnie realizuje zaplanowane zadania przez opiekuna praktyk,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk oraz wykazuje się własną inicjatywą i wzorowym zaangażowaniem,
- cechuje się kreatywnością w działaniu i łatwością w nawiązywaniu kontaktów, jest komunikatywny.

Ocenę 4,5 (dobry plus)

Otrzymuje student, który podczas praktyk częściowo spełnił kryteria odnoszące się do oceny 5 (bardzo dobry).

Ocenę 4.0 (dobry)

Otrzymuje student, który podczas praktyk:

- prezentuje zadowalający poziom wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi dosyć skutecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją z powodzeniem na działania praktyczne,
- wykazuje właściwą postawę etyczną i właściwe zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi wystarczająco efektywnie pracować w zespole,
- wystarczająco dobrze dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki,
- sprawnie ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych,
- prawidłowo, samodzielnie i sprawnie realizuje zaplanowane zadania przez opiekuna praktyk,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk.

Ocenę 3,50 (plus dostateczny)

Otrzyma student, który podczas praktyk częściowo spełnił kryteria odnoszące się do oceny 4 (dobry).

Ocenę 3,0 (dostateczny)

• otrzyma student, który podczas praktyk:

- posiada niewielki zasób wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- potrafi dostatecznie wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu swojego kierunku studiów i przełożyć ją na działania praktyczne jeżeli pomaga mu w tym opiekun praktyki,
- wykazuje odpowiednią postawę etyczną i odpowiednie zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- potrafi pracować w zespole,
- dokonuje analizy problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej placówki po ukierunkowaniu przez opiekuna praktyk,
- ustala plan postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych przy pomocy opiekuna praktyk,
- realizuje zadania zaplanowane przez opiekuna praktyk tylko we współpracy i z instruktążem opiekuna praktyki,
- w pracy podejmuje działania określone i wskazane przez opiekuna praktyk.
- jest zainteresowany pogłębieniem wiadomości i podnoszeniem sprawności swojego działania,
- w pracy ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna praktyk.

Ocenę 2,0 (niedostateczny)

• otrzyma student, który podczas praktyk:

- posiada bardzo mały zasób wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów,
- nie potrafi wykorzystać posiadanej wiedzy z zakresu swojego kierunku studiów i nie posiada umiejętności do działania praktycznego nawet, gdy opiekun praktyki mu pomaga,
- wykazuje nieodpowiednią postawę etyczną i nieodpowiednie zachowanie względem podopiecznych i pracowników danej placówki,
- nie potrafi pracować w zespole,
- nie potrafi analizować problemów i dokumentacji związanych z działalnością danej instytucji i to nawet po ukierunkowaniu przez opiekuna praktyk,
- nie ustala planu postępowania z uwzględnieniem modyfikacji działania w stanach i sytuacjach problemowych, ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna praktyk,
- realizuje zadania zaplanowane przez opiekuna praktyk tylko we współpracy i z instruktążem przedszkolnego opiekuna praktyki,
- zlecone prace wykonuje niepoprawnie nawet we współpracy i z instruktążem opiekuna praktyki,
- nie jest zainteresowany pogłębieniem wiadomości i podnoszeniem sprawności swojego działania,
- w pracy ogranicza się wyłącznie do realizacji poleceń opiekuna i wykonuje je z niechęcią.

Do **KARTY ZALICZENIOWEJ PRAKTYKI** należy dołączyć wydruk kwestionariusza ankietowego.

Kwestionariusz znajduje się pod linkiem: <http://wsb.edu.pl/praktyki/ankieta>

Przewodnik do prawidłowego wypełnienia obowiązkowej ankiety z realizowanych praktyk studenckich znajduje się w plikach do pobrania na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Praktyki studenckie”.

